

POSAVSKI TEDNIK

Štev. 7

Videm-Krško, sobota, 19. februarja 1955

Leto VIII.

ZDRUŽITEV POLITIČNIH VODSTEV TRBOVELJ IN KRŠKEGA

Socializem je odgovor na življenjske potrebe ljudi

V soboto, 12. februarja 1955, je bila v Partijskem domu v Trbovljah skupna seja okrajnih vodstev SZDL in ZK okrajev Krško in Trbovlje, na kateri so zvolili začasno vodstvo združenih odborov političnih organizacij bodočega obsavskega okraja. Seje se je udeležila tudi tovarišica VIDA TOMŠIČ, organizacijski sekretar CK ZKS, in 63 odbornikov obeh okrajnih odborov SZDL.

Skupno sejo obeh odborov SZDL je začel predsednik okrajnega odbora SZDL Trbovlje Viktor Kovač, ki je poročal o delu političnih organizacij v okraju in o obsežnih pripravah za prehod na nove občine-komune. Opisal je oblike dela organizacij, njihove uspehe in pomanjkljivosti. Za njim je poročal o političnem stanju v krškem okraju, o delu

za ustanovitev bodočih občin in bodočega okraja predsednik okr. odbora SZDL Krško Franc Kolar. V živahnem razpravljanju, ki je sledilo obema poročiloma, so odborniki obeh odborov izmenjali razne izkušnje dosedanjega dela, ugotovili stopnjo razvoja za prehod na nove občine in želeli, da bi bilo tudi novoizvoljeno vodstvo političnih organizacij bodočega okraja enotno v volji in akciji za nadaljnjo izgradnjo socializma.

svojih organov sami odločujejo. Politična vodstva morajo predvsem znati pojasnjevati ljudem, kje je njihov socialistični interes. Opozorila je, da se je treba povsod, zlasti pa pri ustanavljanju komun, nasloniti na napredne sile, ki jih imamo danes vsepovsod, le da je ponekod treba z njimi več delati. Škodljiva je propaganda, ki pravi, da pomenijo nove občine novo razdelitev dobička. Ne zdrave težnje da silijo k večjim krajem — industrijskim mestom tudi zelo oddaljeni vasi. Kažejo na to, da so ljudje marširali pozabili, da pomeni komuna enota, v kateri bo prva skrb posvečena dviganju proizvodnje, ne pa novim delitvam ustvarjenih dohodkov. Poudarek mora biti na samoupravljanju ljudi, ki bodo v občini vplivali na ustvarjanje dohodkov. Govoriti moramo zlasti o gospodarskih možnostih posameznih občin, ne pa samo o tem, kako bomo delili dohodek.

Prihodnji teden bo sestanek predsedstva novega začasnega vodstva SZDL, na katerem bodo razpravljali o tekočih in bodočih nalogah organizacij Socialistične zveze v obeh okrajih, v kratkem pa bo skupna seja okrajnega odbora SZDL v Krškem.

Po volitvah novega vodstva okr. odbora SZDL sta se združila tudi oba okrajna komiteja ZKS v nov, začasni komitej ZK bodočega obsavskega okraja. Pri volitvah je bil izvoljen za sekretarja VIKTOR KOVAČ, člani začasnega sekretariata skupnega OK ZKS pa so: FRANC KOLAR, TONE ZUPANČIČ, ROZIKA BOHINC, KAREL ŠTERBAN, MARTIN GOSAK, JANEZ JESENSEK, FRANC KRALJ in LOJZE RIBIČ.

7 DNI PO SVETU

Medtem ko poročila z daljnega Vzhoda govore o zatiski v formoski morski ožini, so očisti političnih in diplomatskih opazovalcev te dni uprle v Pariz. Do trenutka, ko to poročamo, še ni zanesljivo, ali bo tretji mandat po padcu Mendès-Franceovega kabineta uspel sestaviti vlado, ki bo sposobna živeti usaj nekaj tednov. Najprej je poizkusil srečo »neodvisni« Pinau, za njim ljudski republikanec Pflimlin in slednjič socialist Pineau. Prvi je propadel zaradi tega, ker si je izbral svoje bodoče sodelavce med prepečenimi desničarskimi krogi, drugi pa se ni mogel s predstavnik strank, ki so sicer podprle njegovo bodočo vlado in program, sporazumeti o porazdelitvi ministrskih sedežev. Za tretjega, Pineauja, trde, da je vlado že sestavil in da si je pridobil s posvetovanji s parlamentarnimi skupinami francoske skupščine večino, ki je potrebna za potrditev njegovega mandata. Končno besedo bo skupščina izrekla v petek, ko bo novi vladni predsednik nastopil s svojim programom in spiskom ministrov.

Pravijo, da je Pineau v glavnem posnel vse osnovne točke Mendès-Franceovega vladnega programa. Francoska in tuja javnost z nestrpnostjo pričakuje, kakšno bo njegovo stališče do pariških sporazumov. Njegov prednik je svoj čas pokopal zamisel o nadnacionalni evropski obrambni skupnosti, nato pa priletel na ponovno nemško oborožitev v okviru Zahodnoevropske vojaške zveze in Severnoatlantskega pakta. Vendar pa ga je pri njegovih prizadevanjih spremljala precejšnja smola. Da bi pomiril tiste, ki so objokovali evropsko obrambno skupnost, in tiste, ki so odločni nasprotniki Zahodnoevropske zveze, je obljubil, da bo pri zadnjih zavzetih izposlal sestanek »štirih« s Sovjetsko zvezo še preden bo Zahodnoevropska zveza zaživela. Pri tem je verjetno računal, da Zahod pozneje morda sploh ne bo tako dosledno vztrajal pri potrditvi pariških sklepov, če bi se prej sporazumel z Moskvo usaj v glavnih evropskih vprašanjih.

Vendar v Londonu in Washingtonu niso odobraval take politike, njim pa so se pridružile tudi ostale države — bodoče članice Zahodnoevropske zveze. Mendès-France je ostal osamljen... V skupščini pa so iz dneva v dan rasle zahteve, naj se Zahod čimprej loti pogajanj z Vzhodom. In ker spričo stališča ostalih partnerjev »Najprej potrdite pariških sklepov, a šele pozneje pogajanja s SZ« ni mogel parlamentu ničesar obljubiti, ga je večina strmoglavila v razpravi o vladni politiki v Severni Afriki.

Novi francoski ministrski predsednik ne sme pozabiti glavnega razloga za sedanjo vlado krizo v Franciji. Kaže, da mu bo lahko pomagal samo Zahod, če bo spremenil svoj odnos do pogajanj s SZ in jih kolikor se le da hitro pripravil v Moskvi čakajo na tako odločitev.

V zahodnonemškem glavnem mestu Bonn pa se pripravljajo na tretje čitanje pariških protokolov, po katerem bodo poslanci tudi odločili, ali so za pariške sporazume ali proti njim. Bolj previdni so v ZDA. Tam trde, da (Nadaljevanje na 2. strani)

Vida Tomšič

V razpravljanju je odelovala tudi tovarišica VIDA TOMŠIČ, ki je med drugim omenila, da naši ljudje dobro vedo, da odpirajo komune — bodoče občine na široko vrata vsem socialističnim pobudam državljanov. Socializem je odgovor na dejanske potrebe ljudi. Nepreravno poudarjamo pri tem vlogo državljanov v naši družbi, ker verujemo, da so njegove koristi skladne s koristimi socializma in celotne družbe. Po izročitvi tovarn delavcem je zdaj ustanavljanje bodočih občin drug tak velik korak, pri katerem bodo pobude ljudi in njihova želja za napredkom prišle kar najbolj do izraza.

Ko se pri tem vraščujemo, je rekla tovarišica Vida Tomšič, kje je vloga političnih vodstev, moramo vedeti, da le-ta ni v tem, da bi na sebah in v sklepih kretili usodo ljudi in jim tako odvzemali pravico, da preko

Komunisti in člani SZDL bodo imeli v bodočih občinah veliko več dela kot so ga imeli doslej. Manj bo navodil, več pa bo treba delati za lastnimi pobudami. Socializem združuje vse napredne, dobromisleče državljane, pri tem pa se seveda ne klanja navidezni »ljudski volji, ki nastopa tu in tam s profesionalističnimi nameni, za katerimi se skriva ponekod zaostalo, nerazgledano ali pa posamezni nasprotniki.

Kakovost dela uprave naših občin in okrajev bo treba dvigniti. Delo strokovnega kadra, ki je že doslej veliko prispeval v naši izgradnji, bo treba zdaj še bolj vskladiti z ljudskim samoupravljanjem. Povsod, kjer smo, moramo politično delati in se boriti za socialistična stališča.

Nato je gov. Vida Tomšič govorila še o zunanje-političnih vprašanjih. Sledile so volitve novega začasnega vodstva političnih organizacij bodočega obsavskega okraja. Oba okrajna odbora SZDL sta se združila, v predsedstvo pa so bili izvoljeni za predsednika, VIKTOR KOVAČ za podpredsednika FRANC KOLAR za sekretarja JANEZ JESENSEK člani pa so: DUŠAN POVŠE, FERCI MILLER, FRANC LUDOVKA, JOŽE KLANJŠEK, LOJZE COLARIČ, MIMA ZUPANČIČ, STANE NUNČIČ in NIKO PEČNIK.

Določeni so kraji, kjer pripada učnemu in vzgojnemu osebju poseben dodatek

Na 20. redni seji OLO Krško so odborniki med ostalimi potrdili tudi odločbo o določitvi krajev, v katerih pripada učnemu in vzgojnemu osebju na šolah poseben dodatek po odloku Izvršnega sveta LRS. Po tej odločbi bodo učitelji v naslednjih krajih dobivali poseben dodatek, ker so na šolah v teh krajih najtežji pogoji. Najtežja učna mesta v krškem okraju so v osnovnih šolah Gradec, Kal in Sv. Primož. Poseben dodatek

je odobren tudi za osnovne šole Telče, Sv. Anton, Pečice, Bučka, Črnača vas, Gorica, Orčeje, Podvrh, Šentjanž, Velika Dolina, Veliki Trn, Podreda, Zabukovje in Podgorje. V prvih treh šolah znaša poseben dodatek 3000 din, v ostalih pa od 1000 do 2000 dinarjev na mesec. Posebni dodatki se bodo izplačevali od 1. januarja 1955 dalje.

V Zagrebu je bilo končano dnevno posvetovanje predstavnikov komunalnih bank in hranilnic iz vse države. Na posvetovanju so poudarili važnost teh denarnih zavodov, ki bodo posebno v komunah moral razbremeniti Narodno banko in opravljati hitro in učinkovito finančne posle komun. Predlagali so tudi, naj se izpremeni in dopolni dosedanja uredba o bankah in hranilnicah.

Napoved vremena

od 20. do 26. februarja:
Nekako do pričetka druge polovice prihodnjega tedna suho, oziroma lepo, a sorazmerno hladno vreme z mrazom ponoči. V drugi polovici prihodnjega tedna poslabšanje s pogostimi nadavinami in topleje.

Priloge za tekovanje rudarskih Svobod

Tekovanje rudarskih Svobod, ki bo letos 17. aprila v Velenju, je našlo pri senovski Svobodni takojšen odziv. Tekovanja se bosta udeležila dramski in pevski odsek, ki sta že pričela vaditi dela, ki so predpisana za to tekovanje. Dramska družina bo za to priložnost nastopila s dramo »Slepca«, ki jo igralci že temu primerno plijo in izdelujejo v potankostih. Nedvomno bo zadovoljiv tudi nastop pevskega zbora, ki sedaj že pridno vadi dolocene pesmi in bo do 17. aprila program našel tudi v svoji vestnosti. Pevski zbor je zdaj številen, saj je zajel mnogo mladih pevcev in pevk, ki so se z usovnem oprileli dela.

POVERJENIKI PREŠERNOVE DRUŽBE,
avite nam stanje članstva na dan 20. februarja in pohitite z vpisovanjem članov
Prešernova družba

Studijeka knjižnica
Milana Jarcova
Novo mesto

Za politiko miru velja tvegati vsakršen napor

Predsednik Tito govori pred 120.000 meščani Reke in okolice

»Tovariši in tovarišice! V sedanjih mračnih časih, ko človek ne ve, kaj utegne prinesiti jutrišnji dan, je prava sreča, da so na svetu dežele, in sicer dežele velikih narodov, ki gledajo na mednarodne probleme enako kakor mi. Prava sreča je, da se nam je posrečilo navezati stike z njimi, ker smo sklenili, da bomo hodili skupaj in storili vse, kar je v naših močeh, da se bodo na svetu polegole strasti, ki se čestitje bolj razplamenevale, in da bodo ljudje ubrali drugo pot, ne pa tiste, ki jo oznanjajo zlobni glasovi, ne poti obravnavanja mednarodnih problemov z orožjem in močnejšo vojaško silo. Za takšno politiko, za politiko miru, ki lahko prinese človeštvu boljše in srečnejše dneve, je vredno žrtvovati kar največ, je vredno prispevati vsakdanje napore. Prepričan sem, tovariši in tovarišice, da je bilo to naše potovanje v polni meri kronano z uspehom v ohranitvi miru...»

Bodoči obsavski okraj bo močna industrijsko-kmetijska skupnost delovnih ljudi

V petek, 11. februarja, je bila 20. redna seja obeh zborov Okrajnega odbora Krško, na kateri je v prvi točki dnevnega reda poročal o dosedanjem delu za ustanovitev bodočih občin in novega obsavskega okraja predsednik komisije za formiranje komun Franc Kolar. Okrajna komisija, ki ima zdaj štiri sekcije, je razvila zelo živahno delo, pomagajo pa ji različni strokovnjaki iz uprave OLO in nekaterih občinskih LO, politični delavci in drugi. V okviru komisije dela sekcija za ekonomsko in družbeno dokumentacijo in izdelavo statinov, sekcija za novo teritorialno razdelitev, za organizacijsko-politična vprašanja in sekcija za personalne zadeve.

Zbori volivcev, ki jih prav te dni zaključujemo, so potrdili, da je velika večina državljanov pravilno razumela pomen nadaljnjega poglobljanja družbenega samoupravljanja in ustanavljanja bodočih občin. Predlogi, ki so jih dali zbori volivcev, omogočajo sklepanje, da bomo v sedanjem krškem okraju imeli naslednje bodoče občine:

SEVNICO, VIDEM-KRŠKO, SENOVO, BREŽICE in KOSTANJEVICO. Nekaj vasi se bo priključilo v bodočo občino Račeče oziroma Kozje, občina Kostanjevica pa naj bi šla v sestavo bodočega novomeškega okraja. Ostale štiri občine krškega okraja bi se z občinami ZAGORJE, TRBOVLJE, HRASTNIK in RADEČE združile v nov OBSAVSKI OKRAJ s sedežem v Trbovljah.

Ker smo o utemeljitvah gornjih predlogov v našem listu že pisali, navajamo danes nekaj zanimivih podatkov o obeh sedanjih okrajih OKRAJ KRŠKO ima zdaj 93.236 ha skupnih površin, od teh 46.026 ha kmetijskih površin 42.149 ha gozdov in 5061 ha ostalih površin. Na enega prebivalca v okraju pride zdaj 0,49 ha obdelovalne površine. OKRAJ TRBOVLJE pa ima 44.823 ha vseh površin, od teh 15.886 ha kmetijskih površin, 26.260 ha gozdov in 2677 ha ostalih površin. Prebivalcev ima sedanji krški okraj 73.644. Izmed teh je zaposlenih v industriji 8439 ljudi, 41.753 v kmetijstvu in 23.452 ostalega prebivalstva. Sedanjih trboveljski okraj ima 49.449 prebivalcev, izmed katerih jih je zaposlenih v industriji in rudarstvu 22.719, v kmetijstvu 7921 ostalih prebivalcev pa ima 18.809. Narodnega dohodka je ustvarjal doslej krški okraj na leto 4 milijarde in 59 milijonov dinarjev, trboveljski okraj pa 9 milijard dinarjev. Narodni dohodek na enega prebivalca je znašal doslej v krškem okraju 55.764 din na leto, v trboveljskem okraju pa 180.000 din na leto.

Ce odstajemo kraje, površine in prebivalce, ki bodo po reorganizaciji prišli pod bodoči celjski oziroma novomeški okraj, je slika bodočega OBSAVSKEGA OKRAJA takšna: skupnih površin bo imel bodoči okraj 129.731 ha, od teh: kmetijskih površin 47.784 ha, gozdov 64.464 ha, ostalih površin 7483 ha oz. 0,36 ha obdelovalne površine na enega prebivalca. Vseh prebivalcev bo imel okraj Obsavje 117.918, od teh

aktivnega prebivalstva (to je ljudi, ki ustvarjajo narodni dohodek) 61.107 in pasivnega (vzdrževanega) prebivalstva 56 tisoč 811. V industriji bo zaposlenih 29.562 ljudi, v kmetijstvu 46.751, ostalega prebivalstva pa bo 41.055.

Narodnega dohodka bo ustvarjal na leto bodoči okraj 12 milijard in 946 milijonov dinarjev ali povprečno na prebivalca 109 tisoč dinarjev. (Narodni dohodek v LRS za 1954 znaša 162 milijard in 399 milijonov dinarjev ali 109.000 din povprečno na prebivalca.)

Obširno in dobro utemeljeno poročilo tov. Kolarja so odborniki po krajšem razpravljanju sprejeli, potrdili dosedanje delo okrajne komisije za formiranje bodočih občin in izvolili pet članov v skupni iniciativni odbor OLO Krško in OLO Trbovlje, ki bo vodil vsa dela za ustanovitev bodočega Obsavskega okraja.

Izvoljen je nov Upravni odbor Splošne bolnišnice Brežice

Ker je enoletna mandatna doba Upravnega odbora Splošne bolnišnice v Brežicah potekla, je bil na skupni seji obeh zborov OLO Krško 11. februarja 1955 predlagan in potrjen naslednji novi Upravni odbor brežiške bolnišnice:

Dr. Vladimir Berglez, ravnatelj Splošne bolnišnice Brežice; dr. Anton Glušič, zdravnik brežiške bolnišnice; Rudi Požar, upravnik Splošne bolnišnice v Brežicah; Andrej Srpič, kurjač bolnišnice; Franc Veselič, bolničar; Alojz Večko, uslužbenec rudnika Senovo; ing. Drago Mišič, upravnik Vodnega gospodarstva Brežice; dr. Vladimir Leitgeb, sodnik okrajnega sodišča v Brežicah; Franc Lipovšek, direktor okr. zavoda za soc. varovanje Krško; Miha Halar, uslužbenec tovarne celuloze Videm in Vendel Ficko, uslužbenec Gozdnega gospodarstva iz Brežice.

Do 17. februarja: 2.222 novih naročnikov

Tudi v preteklem tednu smo dobili spet lepo število novih naročnikov, tako da naklada lista počas: še narašča. Od 1. decembra 1954 do danes smo dobili že 2222 novih naročnikov Posavskega tednika, tedenska naklada lista pa se je povzpela že na 5800 izvodov. Z razširjanjem socialističnega tiska bomo najlepše počastili letošnje jubilejno leto!

Z okrajnega sestanka duhovnikov — članov CDM

V torek 15. 2. 1955 je bil v Krškem okrajni sestanek duhovnikov, članov Cirkularnega društva. Vodil ga je predsednik Pokrajinskega odbora CMD Zavsavje dekan Kurent, navzoč pa je bil tudi sekretar Glavnega odbora CMD Janko Zagar — Sanačar, člani, ki so se sestanka udeležili skoraj polnoštevilno, so med drugim sprejeli načrt za društveno delo v letu 1955. Zupnik F. Lokar je prebral izbrani referat z naslovom »Rešitev za kmetijskih Slovencev je v tesni naslonitvi na matično deželo in v sodelovanju z demokratičnimi silami sveta«, nato pa je poročal tudi o slovenskih izseljenkih po svetu. Člani so se seznanili s sklepi III. občnega zbora CMD in s poročilom sekretarja Glavnega odbora CMD o ostalem društvenem delovanju. Na željo odbora CMD za Zavsavje je urednik lokalnega časopisa pojasnil več konkretnih vprašanj s področja komun in bodočega obsavskega okraja.

— 180 volivcev v Sevnici se je pretekli teden na zboru volivcev odločilo za združitev sedanjega krškega in trboveljskega okraja v nov Obsavski okraj.
— Zrebanje novoletnih nagrad Posavskega tednika bo jutri, v nedeljo, 20. februarja 1955, ob pol 10 uri dopolne v šoli na Studencu.

Slavko Zule: O statutu občine

V kratkem bodo imeli državljani našega okraja priložnost razpravljati in povedati svoje pripombe o statutih svojih novih občin-komun.

Ta članek ni neka teoretična ali pravna razprava o statutu nove občine, še manj pa razprava o vprašanih, ki so še sporna; njegov edini namen je v čimbolj poljudni ter čimkrajši obliki prikazati najosnovnejša načela družbenega samoupravljanja v novi občini in način, kako bo statut zagotovil državljanom najširše možnosti sodelovanja in sodelovanja. Predvsem pa bo govoril o stvarih, na katerih so prebivalci neposredno zainteresirani.

Če bo članek vsaj nekoliko uspel razložiteljno smisel in nalogo statuta ter vsaj nekoliko prispeval k uspešnejši razpravi o statutih, bo s tem njegov namen več kot dosežen.

Pomen občinskega statuta

Ko smo začeli na široko razpravljati o komunah ni bilo niti prvič niti zadnjič, da je marsikateri naš državljan vzdihnil: spet nekaj novega!

To pot lahko mirno pritrdimo: da, spet je nekaj novega, resnično novega!

Kdor se vsaj nekoliko razume na zgodovino in na razvoj družbe, ta ve, da se človeštvo ne preneha razvijati. Osnova vsemu razvoju družbe je razvoj proizvodilnih sil, se pravi človeka kot proizvajalca z vsem njegovim znanjem, sposobnostmi in navadam; ter njegovimi sredstvi za proizvodnjo. Skladno

s tem se razvija tudi sama družbena ureditev, razmerja med ljudmi, oblike lastnine, državna ureditev itd. Včasih gre ta razvoj počasi, postopoma. Včasih pa je ta razvoj zelo hiter, revolucionaren, navadno takrat, kadar družba prehaja iz ene družbene ureditve v drugo, na primer iz fevdalizma v kapitalizem ali pa iz kapitalizma v socializem.

Tudi naša država se nahaja na taki prelomnici, na prehodu v socialistično ureditev. Prav zato je razumljivo, da je v teh letih razvoj pri nas zelo hiter, da ne gre le za zunanje spremembe, ampak za uvajanje popolnoma novih oblik državne oziroma družbene ureditve. Razdaljo od kapitalistične do polne socialistične ureditve ne moremo preskočiti z enim skokom. Prekorajčati moramo nekaj vmesnih stopnic. Od nas samih, od naše zavesti in sposobnosti

pa je odvisno, ali se bomo po teh stopnicah povzpeli hitro ali počasi.

Predvsem moramo upoštevati to, če hočemo pravilno ocenjevati vse, kar se danes dogaja pri nas.

Na vsaki stopnji razvoja si ljudje ustrojijo določeno družbeno ureditev, ki odraža dejanske odnose med ljudmi. Zunanje oblike take ureditve so predvsem lastninski odnosi, oblike države, pravni predpisi, navade itd., ki se jih morajo vsi ljudje držati. Tako ureditev imenujemo **pravni red**, ki je nekak okvir, v katerem se razvija življenje družbe in njenih pripadnikov.

Življenja ne moremo zadržati v tesnih okvirih

Pri nas nasprotno opažamo, da se družbena ureditev zelo hitro razvija in da se hitro spreminjajo tudi pravni predpisi. Sicer je res, da se v redkih primerih predpisi spreminjajo zato, ker iščemo boljše rešitve ali popravljamo napake. V bistvu pa je ta hitri razvoj v vsemih spremembah pravnih predpisov popolnoma naraven in logičen. Naša pravna ureditev ne sme biti taka, da nas bo utesnjevala, da nas bo zavirala pri našem napredku. Po-

gosto naletimo na ljudi, ki se navdušujejo za tako imenovane stabilne pravne ređe, to je za take ureditve, ki se ne spreminjajo, ali pa se spreminjajo zelo počasi. Take stalne ureditve so v večini starih kapitalističnih držav.

Če si nekoliko bližje ogledamo take državne ureditve, bomo ugotovili, da to nikakor ni stvar, za katero bi se lahko navduševali. Take ureditve, ki se ne spreminjajo, pomeni prisilen okvir, v katerega je utesnjeno vse življenje družbe. To je okvir katerega smisel je zadržati družbeni razvoj, zagotoviti stalno oblast kapitalističnega razreda in onemogočiti nastanek novih družbenih odnosov.

polnoma napačno bi bilo tu stremeti za neko stalnostjo in življenje siloma zadrževati v pretesnih okvirih. Naš socializem je tako poln življenja, tako hiter v rasti, da mu je treba sproti prilagajati pravne predpise, sicer bi ga le-ti zavirali. Če lahko uporabim to primerjavo: je kot doraščajoč mladenič, ki mu je treba vsako leto skrojiti novo obleko, še preden ponosi staro, ker mu je postala pretesna.

Neprestane spremembe in razvoj pri nas torej niso znak nekak slabosti, temveč so nasprotno znak velike življenjske sile in naše hitre rasti na poti v socializem.

Prav sedaj spet stojimo pred spremembami, ki bodo pomenile nov, velik korak v našem napredku. V kratkem se bodo naši državljani združili v nove velike občinske-komune, ki bodo ne le po obsegu, ampak tudi po vsebini nekaj novega.

Ena najvažnejših nalog pri pripravi za prehod na sistem novih občin je izdelava osnutkov za statute občin. Prvi sklep, ki ga bo moral storiti ljudski odbor bodoče občine, bo sprejetje občinskega statuta

Udeležba na zborih volivcev

potrjuje veliko zanimanje za nove občine

V ponedeljek zvečer so se volivci mesta Videm-Krško sestali v dvorani TVD Partizan. V polni dvorani je obširno razložil pomen in vsebino novih velikih občin tovariš Stane Nunčič, podpredsednik OLO Krško. Prisotni so z zanimanjem sledili razlagi. V razpravljanju so še posebej obravnavali razne probleme, ki jih bo bodoča občina reševala.

V torek zvečer je v nabito polni dvorani na Vidmu podal temeljito razlago o bodočih občinah na zboru volivcev sekretar OK ZKS tovariš Franc Kolar. Volivci so se soglasno izrazili za bodočo veliko občino, kakor tudi za vključitev občine

v Obsavski okraj, ki naj bi imel sedež v Trbovljah.

Tudi v drugih krajih občine Videm-Krško, kjer so bili zbori volivcev v preteklem tednu, je bila odločitev povsod enotna. Udeležba na zborih kot na primer v Sremiču, Starem gradu, Zdolah in Gori, dokazuje, da se res sleherni državljan zanima, kako bo z novo občino, kakšno bo družbeno upravljanje v tej novi občini in kako bo reševala probleme, ki zanimajo slehernega.

Na zborih je bilo danih tudi mnogo predlogov za urejanje raznih komunalnih in drugih vprašanj, ki bodo predmet razprave na prvi seji Ljudskega odbora.

Razpored sejmov na sejmišču Videm-Krško

Blažev sejem 3. februarja; bivši videmski sejem 21. februarja; Jožefov sejem 21. marca; bivši videmski sejem 1. aprila; Florijanov sejem 4. maja; bivši videmski sejem 21. maja; Urhov sejem 4. julija; bivši videmski sejem 3. avgusta; Angelski sejem 3. septembra; Lukežev sejem 24. oktobra; Katarinin sejem 25. novembra; bivši videmski sejem 16. decembra.

Kupci in prodajalci vjudno vabljeni. Opozarjamo na novouvedene videmske sejme in se za udeležbo priporočamo! Komunalna uprava Videm-Krško

Delo Rdečega križa na Vidmu

Krajevni odbor RK na Vidmu ob Savi je prejel 38 darilnih paketov, ki jih je polovico razdelil med socialne oskrbovance naše občine, drugo polovico pa sporazumno z organizacijami med vojne sirote, invalide, poplavlence in socialno potrebne bolnike, predvsem tuberkulozne. Ravno tako so razdelili med družine s številnim otroki nekaj obelov, ki so jih prejeli od Okr. odbora RK. Solski mladinci iz oddaljenih vasi so priskrbeli obutev in popravilo čevljev.

Zdravstveni tečaj za vzgojo ženske mladine je bil zaključen 12. februarja. Izpitom je prisostvoval predsednik okr. odbora RK dr. Mirko Rojina, predsednik MLO Jože Kukovičič, kapetan Dušan Opačić in drugi.

Izpit je opravilo z dobrim uspehom 14 mladink 8 pa s malo odsotnih. Večer je nato prijetno potekal ob zakuski. Zahvalujemo se Kmetijski zadrugi na Vidmu za pomoč in razumevanje, prav tako »Petrošnji« in vsem, ki so prispevali za zaključni večer. Mladinkam pa čestitamo z željo da bi prihodnje leto polnoštevilno dokončale zdravstveni tečaj.

P.

Za 300 dinarjev prejme vsak član Prešernove družbe pet knjig, žreb pa mu lahko določi še bogato darilo

ZDNI PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani) se bodo pariški sporazumovi lotili šele potem, ko bo položaj v Franciji posebej jasen. Saj je slednjič le odvisno od te države, ali bodo Zahodnoevropsko zvezo sploh postavili na noge.

Kakor kažejo izjave londonskih in washingtonskih uradnih brogov, se Zahod in Vzhod še nista sporazumela o mednarodni konferenci, na kateri bi proučili vsa glavna vprašanja daljnega Vzhoda, predvsem napet položaj v formoških vodah. Na srečo so kitajsko-kuomintanški spopadi sami po sebi popustili. Potem ko je pekinška vlada odločno odgovorila, da se ne namerava udeležiti razprave o prenehanju sovražnosti v formoški morski ožini pred Varnostnim svetom, dokler bo v njem sedel kuomintanški predstavnik, je tudi večina v Svetu vrgla puško v koruzo in vso zadevo preločila za nedolgočasen čas. To pomeni, da bo treba počakati rešitev neke druge.

Države »načrta Colombo« sicer obljubljajo, da bodo prevzele kot posredniki pobudo v svoje roke. Vendar še ni zanesljivo, ali nameravajo predložiti mednarodno konferenco za vprašanja daljnega Vzhoda izven OZN ali pod njenim pokroviteljstvom.

Ameriški zunanji minister Dulles je pred dnevi izjavil, da se ZDA ne čutijo vezane na obrambo onih obalnih kitajskih otokov, ki so še v kuomintanških rokah. Gre za otoke Matsju in Kuemoj, ker so Tačen Čang kaj Sekove oblast ob podpori ameriškega sedmega ladjevla že izpraznil. Na drugi strani pa trdi, da izpraznitev teh dveh otokov ne sme predstavljati cene za to, da bi se pekinška vlada vendarle izrekla za pogajanja o prenehanju sovražnosti.

Spet bomo morali počakati nekaj dni ali morda celo tednov, da vidi mo kam bodo dogodki pravzaprav krenili.

Komisija za razpis mesta poslovdje gostišča v sestavi gostinskega podjetja »Mestno gostinstvo« v Sevnici razpisuje

po členih 89. in 90. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (U. l. FLRJ št. 51/53) in v zvezi z 28. členom Uredbe o gostinskih podjetjih in gostiščih (U. l. FLRJ št. 6/54)

mesto poslovdje

gostišča v sestavi gostinskega podjetja »Mestno gostinstvo« Sevnica

POGOJ: Kvalificiran gostinski delavec z vsaj 3 letno prakso in sposobnostjo vodstva gostišča.

Pravilno kolkovane prošnje s podrobnim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi ter o poteku dosedanjih zaposlitev je vložiti pri Tajništvu za gospodarstvo OLO Krško najkasneje do 25. febr. 1955.

Kako so obdavčeni dohodki od prevoznih štva

V zvezi z novimi vzveznimi predpisi, ki urejajo vprašanje obdavčitve dohodkov od prevoznih štva kot postranske kmetijske dejavnosti, so se pojavila pri davčnih zavezancih na terenu različna in dostikrat napačna, nasprotujoča si tolmačenja in nejasnosti.

Da bi te nejasnosti odpravili, objavljamo nekaj najvažnejših določil teh najnovejših predpisov.

Po uredbi o prometnem davku, ki se uporablja od 1. januarja 1955 dalje, je treba plačati 20% prometni davek od vseh prevoznih uslug (prevoz), ki jih proti plačilu opravljajo privatni obrtni in privatne osebe. Med te spadajo tudi privatna kmečka gospodarstva. Ta prometni davek je treba plačati od vseh prevozov proti plačilu ne glede na to, za koga se prevoz opravlja. Izjema ni: treba plačati prometnega davka od plačila za prevoz pošte.

Poleg prometnega davka se pa po vzveznem Odloku o davčnih stopnjah dohodnine za leto 1955 (Ur list FLRJ števil 55 iz leta

1954) obdavči vsak dohodek od prevoznih štva kot postranske kmetijske dejavnosti že z dohodnino, in sicer po progresivnih davčnih stopnjah, ki so predpisane za to obdavčitev. Dohodek na se obračuna in odtegne pri vsakokratnem izplačilu na izplačilni blagajni podjetja, ustanove ali organizacije, za katere je bil prevoz opravljen, in sicer po predhodno registriranem računu. Registracija računa se izvrši na Upravi za dohodke Okrajnega ljudskega odbora.

Kot že omenjeno, se obračun dohodnine izvrši po predpisani progresivni davčni lestvici. Kot osnova se uporabi kosmati znesek vseh prevoznih uslug, izvršenih v enem gospodarskem letu za enega kor stnika uslug. Davčne stopnje znašajo od 5% pri vrednosti uslug do 10.000 din, pa do 25% pri vrednosti uslug nad 200.000 din. Odstotek 25 je najvišji v lestvici.

Za lažje razumevanje sledeči primer: Neko kmečko gospodarstvo

opravlja poleg svoje osnovne dejavnosti (to je obdelava zemlje) bodisi stalno ali pa občasno prevozne uslugе nekemu podjetju ali ustanovi. Konec meseca marca bo to gospodarstvo predložilo podjetju račun za prevoze, opravljene v marcu, v znesku 20.000 din. Pri tem se bo obračunala in odtegnila 7% dohodnina. Če bo to gospodarstvo tudi v aprilu temu istemu podjetju opravljalo prevozne uslugе in bo za april predložilo račun za 20.000 din, se bo ob tej priložnosti obračunala dohodnina po stopnji od 40.000 din, t. j. 10% (osnova iz marca 20.000 din in iz aprila 20.000 din). Če predhodno v marcu obračunana in odtegnjena dohodnina se bo pri tem vzela v obzir in upoštevala.

Ti predpisi so sedaj v veljavi in smc jih dolžni upoštevati in se po njih ravnati. Po podatkih, s katerimi razpolagamo pa so v pripravi predlogi pristojnim vzveznim ustanovam za spremembo oziroma dopolnitev teh predpisov.

(Dalje prihodnjic)

»Tovariši, smatram, da je prediskutiran problem kmečke produkcije na bazi agrotehničnih ukrepov načelne važnosti za to rešitev, zato moramo pristopiti k reševanju ostalih bitnih problemov...«

Miha Janezu: »Ti, kaj pa hoče tale govornik? Od tega klobasarjenja ne razumem niti besede...«

Zato ne kvarimo jezika, ki je naš največji narodni zaklad, z nepotrebnimi tujkami. Izumetnično napihnostjo, nejasnostjo in nedomačnostjo. Govorimo tako, da bodo ljudje lahko jasno in hitro preudarjali in razumeli, kaj hočemo povedati — bodimo razumljivi in domači!

F. V.

Tit Dobreek: KAJ SEM VIDEL V MAKEDONIJI?

(Nadaljevanje)

KMEČKA DELOVNA ZADRUGA VOZARCI

se nahaja na močno degradiranem terenu ob Črni reki. Zadruga ima 36 članov, ki imajo skupno 140 družinskih članov, zmed katerih jih je za delo sposobnih 66. Njihv imajo 104 ha, od katerih so člani vložili: 60 ha. Pašnjakov pa lahko izkoristijo kolikor hočejo, ker so pašni ki povsod po Makedoniji skupna last in si jih obdrži kot nadaljnjo lastnino tisti, ki jih spreminja v kako drugo kulturo. Vinogradov imajo 27 ha, bodo pa na bližnji pašnikih sadili večje vinograde po vzorcu bloka Samaci. Ze v letu 1954 so posadili 20 ha novih vinogradov, tako da je z mladimi vinogradi skupno 47 ha vinogradov. Na njihvih sejejo bombaz, sezam mak, ozimna žita in grahorico. Delovni dan jim prde na 350 din.

Pri tej zadrugi smo podledali tudi v notranjo navadne kmečke hiše zadrugnika. V njej smo našli preprost železen štedilnik in preproste postelje. Nizka hiša, ki ima v sredini hodnik ima dve sobi z zelo nizkim stropom.

zbištri, s svojim blatom pokrije riž. Pozneje riž samo oplejajo, to je: zrujejo morebitna pleva, ki bi pogljal in do žetve ni nobene ga dela več z rižem. Pridelek riža znaša po 30 do 40 q na hektar, prodajajo ga pa po 180 din kilogram. Tako znaša bruto dohodek iz 1 ha riža okrog 500 tisoč din. Kmetje ga sejejo povprečno od po 2 ha in dobe za riž zelo lepe vsote. Poznavalci in kmetje, pri katerih smo se ustavili: so povedali, da dob povprečen kmet za riž okrog 500 tisoč din. Ko smo jih vprašali koliko plačajo davka, so pa vprašanje kar preslišali: in na njega sploh nso odgovorili.

Riž sejejo v Makedoniji povsod ob vseh rekah, kjer se le da na polje spuščati voda. Največ ga sejejo v okolici Končanov in po vsej dolini Bregalnice. Od 3167 hektarov riža ki ga sejejo v državi, ga sejejo Makedonci 2737 ha, to je 85,5% celotne jugoslovanske proizvodnje.

MED SAMIM TOBAKOM

Ob tridesetih na dvašt smo 20. oktobra prišli v Prilep, srednje jugoslovanske proizvodnje tobaka. Ko smo se peljal skozi mesto proti Vzveznemu inštitutu za tobak smo videli polno tobakovo vseh vrst, vežah, šunah, skralca vsak najmanjši prostor je bil polnan s sušilnim tobakom. Inštitut za tobak je od me-

sta oddaljen približno 20 minut vožnje. Sezidan je sredi prilepskega polja. Kakor daleč je segalo oko, povsod na polju nisi videl druge rastline kot tobak. Pri gojitvi tobaka baje ni potrebno kolobariti. Tobaku tudi ne smejo gnojiti, kajti če se mu gnoji, trpi kvaliteta. Edni škodljivci tobaknih nasadov je ovidj. Ne smejo pa tobaka žvepati, vsaj veliko ne, ker bi duhovi po žveplu ostali in bi neprijetno vplival na kadičca oziroma bi kadičec žveplal tobak odklonil.

Prilepko polje je malo kiselkasto s PH 5 do PH 6, humusa pa ima samo 0,4%. Na te zemlje se tobak odlično počuti. Najbolji je razširjena prilepska sorta tobaka, dalje segedinski ter različni križanci teh dveh sort. Preizkušajo tudi vse ostale po svetu znane sorte tobaka. Sorte, to je seme, deli kmetovalcem inštitut za tobak preko odkupnih postaj za tobak. Za 1 ha gre 5 do 10 gramov semena, saj je v enem gramu povprečno 10.000 semen. Kmetje si iz semena vzgojijo sadike, katere sade na polje v isti ostanoti kot pri nas koruzo ali krompir, to je približno 40.000 sadik na ha. Med vrstami okopavajo z vprežno žvino (z osi). Pridelak je liste, k se trga 6 do 7 krat. Naiveč dela zavzame natančnanje listov na vrvice zaradi sušenja (nizanje) kar zavzame eno tretjino vsakega dela z tobakom. 1 ha tobaka zahteva letno

800 do 1000 delovnih dni dela. Tobak se plačuje po kvaliteti. Najslabše vrste odkupujejo po 300 din za kg posušenih listov, najboljšo vrsto pa plačujejo po 1200 din kg. Najboljši listi so tik pod cvetom. Ti so najmanjši, pa zato najdražji. Povprečna cena tobaka se giblje med 800 do 1000 dinarjev za kg posušenih listov. Na 1 ha se pridelata 800, 1000 do 1200 kg posušenih listov.

Sušenje tobaka opravijo naravno, kar je v ožjotom na lepo vreme v teh krajih možno. Znana je prirodna prilepka sušilnica za tobak, ki je na koleh, da se lahko premika, sestavljena z letev; na eni strani je 5 lat, v dolžini 3 in v višini 2 m. Vse štiri stene sestavljajo take late na katerih so nategnjene vrvice z naznanimi tobačnimi listi. Prirodnost sušenja tobaka traja 15 do 30 dni. Inštitut za tobak ima tudi dve moderni ameriški sušilnici za tobak, v katerih se tobak suši le 5 do 6 dni. V eno sušilnico gre toliko tobaka, da ga je potem, ko se posuši, 700 kg. List ima približno 75% vlage. Po odkupu sušena tobaka listje ponovno sortirajo, malo navlažijo, nakar gre tobak v proces fermentacije. V predelovalnih obratih imajo posebne prostore za ustno fermentacijo ob povišani temperaturi in vlažni. Naravna fermentacija traja 6 mesecev. V času fermentacije se spremeni sestava tobaka beljakovine upade-

jo, nikotin preide v posebno obliko in s fermentiranjem, kakor tudi s kvaliteto in sorto, odločajo kateri tobak je za cigarete, cigare itd.

Tobak začno obirati takrat, ko prično listi ob robu rumeneti. Veliko listje se poleti suši 5 do 6 dni, manjše, kvalitetnejše v jeseni pa vsaj mesec. Ko pade slana, unči preostalo listje in je posušeno uničen tobak samo še kot hrana za ovce. Ponekod smo videli cele grede ovac, pasočih se po tobaku. Ena tobačna sadka ima 3 do 5 gramov semena in imata 2 sadiki: dovolj semena za 1 ha nasada.

Da je tobak rastlina, ki jo goje po vsej Makedoniji, nam pove že dejstvo, da se v državnem merilu največ tobaka pridelava ravno v tej republiki. Od 30.100 ha tobaka, kolikor ga sejejo v državi, odpade na Makedonijo 47% (14.200 ha), na Srbijo 29%, na Bosno in Hercegovino 18%, na Hrvatsko 4% in na Črno goro 2%. Zaradi tega so že predvojne oblasti sezidale pri Prilepu centralni vsedržavni inštitut za tobak, ki je velika moderna pozantna zgradba. Strokovnjaki inštituta se bavijo s križanjem tobaka na lastnih obširnih poljih, delajo poskuse s fermentiranjem in dajejo navodila tobačnim tovarnam za predelavo posameznih vrst tobaka.

(Dalje prihodnjic)

NOVICE IN DOPISE iz naših krajev

To n o o iz Sevnice

PREDAVANJA, ki ga je organiziralo Društvo prijateljev mladine in, ki je bilo v nedeljo dopoldne v dvoran TVD Partizan, se je udeležilo veliko število staršev. Predaval je znan pedagog prof. Gustav Silih iz Maribora o vprašanju z naslovom: »Katera mati je prava mati svojemu otroku?« Vsi prisotni so bili izredno zadovoljni s podajanjem prof. Siliha, ki je nanizal probleme vzgoje naših najmlajših, katerim poveča družba vso pozornost.

Takih predavanj s Sevnčani, posebno pa starši v bodoče še želijo.

DRAMSKI ODESEK Svobode je začel resno delati. Pridno studijsko »Krajske komedijante«, ki jih nameravajo dati na oder v

mesecu aprila. Želimo, da bi TVD Partizan prisloščilo na pomoč glede odra in dalo možnost za redne vaje. Upamo, da se bo našla skupna pot in da bi se tako rešilo vprašanje odra in dvorane za igre.

OTROŠKA POSVETOVALNICA

Je pred ustanovitvijo Kakor smo že poročali, bo v kratkem pričela delovati posvetovalnica, ki jo tako občutno pogrešajo matere. Gasilci so v svojem domu dali na razpolago spodnjo dvorano, katero so v teh dneh že začeli preurejevati. Finančna sredstva so na razpolago, tako da bo prostor urejen po vseh sodobnih higienskih predpisih.

Pismo z Bučke

V Prešernovem tednu smo z učenci privedli proslavo obletnice smrti dr. Franceta Prešerna, ki je prav lepo potekla. Za razširitev napredne knjige smo v Prešernovem tednu vključili med člane Prešernove družbe 19 novih naročnikov.

V nedeljo 13. februarja smo imeli uspešen roditeljski sestanek. Po vzgojnem referatu upravitelja šole smo se pogovorili s starši o različnih vprašanjih, ki se pojavljajo v šoli in doma. Delo na šoli bomo izboljšali s tesnim sodelovanjem staršev in šole.

Tudi tečaj RK za žensko mladino uspešno napreduje. Tečaj obiskujejo redno vse tečajnice in kažejo za predavanja precej zanimanja. Tečaj bomo zaključile sredi marca. Za zaključek pripravljajo dekleta skupno z mladinci igro »Skok v zakonski jamci«.

V Brežicah so začeli tlakovati nove ceste

V novem stanovanjskem naselju so te dni pričeli tlakovati nove ceste: Gubčovo, Cankarjevo, Gregorčičevo in vmesno cesto proti Tovarni pohištva. Nove ulice bodo grajene po sodobnih načelih s kamnito podlago (tlakom), valjanim makadamom in asfaltno prevleko. Cestniška bodo široka 3,5 do 4,5 m s kamnitimi robniki in s kanalizacijo. Ob

vsaki ulici bo 2 m širok zelen pas in pločnik za pešce. Tudi orehovo alejo in vmesne nasade bodo uredili; pod strokovnim vodstvom prof. Vardjana. Nove ulice in prehoji sodijo med najljepše podobne objekte v Brežicah.

Skupščina TVD Partizan v Brežicah preložena. Redna letna skupščina brežiškega TVD Partizan, ki bi morala biti v torek, 15. februarja 1955, zaradi tehničnih ovir preložena na začetek marca.

Letošnja zima je naklonjena gradbeništvu. Gradbena sezona v Brežicah ni bila zaradi zime prekinitvena. Tako gradbena delo nemoteno nadaljujejo na zgradbah bivšega hotela Adamus, Veterinarski ambulanti, Tovarni pohištva in ostalih javnih in zasebnih objektih. Čeže, da letošnjih snovih ne bomo imeli pravega mraza, s čimer se seveda ne morejo spoprijazniti brežiški drsalci in hokejisti, ki so ob letošnjo sezono

Globoko

V soboto, 5. februarja, je priredila gasilska godba iz Kapel skupno z moškimi pevskim zborom KUD v Zadržnem domu koncert. Globočani so kljub slabemu vremenu napolnili dvorano. Pred koncertom je gov. Milan Tominc pozdravil goste in jim zaželel dobrodoščilo. Vsi, ki so napolnili dvorano, si takih prireditvev še žele.

Gasilska godba iz Kapel se namerava združiti z godbo iz Rozgi iz Hrvaške. Njihovi skupni nastopi v obeh republikah pa bodo še bolj povezali oba bratska naroda in dokazali, da Sotla ni meja med dvema narodoma. Gasilska godba se tudi najiskrenejše zahvaljuje OLO Krško za pomoč v znesku 50.000 dinarjev, ki jo je prejela za popravilo instrumentov in za nove uniforme. Kakor dolej se bomo tudi v bodoče odzvali vsem vabilom za sodelovanje na prireditvah.

D. V.

Svejevrstno „junaštvo“...

Med hišnim lastnikom in njihovi podnajatnikoma vladajo marsikje res čudne razmere. Čudnel pa v Brežicah tudi. Pri tovarišu Zakšku, ki je bil celo tajnik bivšega KLO Brežice-okolica in ki si je pred nedavnim kupil hišo, stanuje delavec iz Trinja Karel Zagmajster, oče osmih nedoraslih otrok. Vemo, kaj so otroci in vemo, da je treba pri otrocih malce potrpljenja. A kaj je storil tovariš Zakšek? Pod pretvezo da otroci razbijajo z vrat, je nam jemu snel oboja vrata njegovega stanovanja, njegovega dve letnega otroka pa je udaril, da je moral iskati zdravniško pomoč. In to vse zaradi tega da bi iz hiše, ki jo je šel pred nedavnim kupiti, spravil nadležnega naletnika — nadležnega zato, ker ima pač osem otrok...

D. V.

Iz Vidma

Kmetijska zadruga Videm je organizirala predavanje o vinarstvu in sadjarstvu za svoje člane v Starem gradu. Dobro predavanje je žal poslušalo samo 20 ljudi. Vzroka za tako majhno udeležbo sta lahko dva: slabo obveščanje ali pa nezanimanje zadrugarjev za koristna predavanja!

Vzgoja in zabava brežiške mladine

V ponedeljek zvečer je organizacija LMS v Brežicah priredila predavanje o komunah — naših bodočih občinah. V polni dvorani prosvetnega doma je bilo nad 200 mladincev in mladink; o komunah jim je govoril urednik »Posavskega tednika« Tone Gošnik. Leno število udeležencev je potrdilo, da se mladina zanima za najvažnejša dogajanja v naši družbi.

LMS je organizirala v Brežicah plesni tečaj, ki bo trajal štiri mesece. Obiskuje ga 40 mladincev in mladink, tečaj pa vodi strokovnjak baletne šole iz Zagreba. Tečaj daje mladini pomoč pri vstopanju v družabno življenje pa tudi sicer vzgojno vpliva na mladino, ki se hkrati uči lepega vedenja in podobno.

L. J.

Jubilej zaslužnega tovariša

Skromno in za javnost neopazno je v ponedeljek 14. februarja proslavil v krogu svoje družine tovariš Valentin Hribar v

Posavski tednik in mu v imenu vseh teh skreno čestita k uspehom na dosedanji življenjski poti!

50-letnico življenja. Skromno in tiho, kakršno je bilo vse njegovo dosedanje delo za našo socialistično skupnost, je prišel njegov jubilej. Naj nam jubilat zato ne zamere, da se ga ob tem osebnem prazniku spomni v imenu vseh prijateljev, znancev in tovarišev iz revolucije tudi

Tovariš Valentin Hribar se je rodil leta 1905 v srednji kmečki družini v Podbočju. Po končanem šolanju je služboval nekaj časa na pošti, v tovarni na Vrhniku, od leta 1935 do 1941 pa je bil tajnik posojilnice v Podbočju. Leta 1941, ko so Sv. Križ zaseli Italijani, je bil tovariš Hribar med prvimi organizatorji Osvobodilne fronte v Podgorju. Bil je član rajonskega odbora OF, v katerem je delal do omenjene leta 1942, ko so ga Italijani aretirali in zaprli. Po prihodu iz zaporov leta 1943 se je ponovno v svojo vlogo vrnil v delo političnega aktivista. Pod najtežjimi pogoji okupatorskega in belogardističnega terorja v letu 1943 in 1944 je vztrajal do osvoboditve in ne-

malokrat v teh letih nosil težišče vsega dela na področju rajona Sv. Križ-Kostanjevca.

Po osvoboditvi je tovariš Hribar opravljal razne dolžnosti pri okrajnem odboru v Kostanjevici, nato pa na okrajnem odboru v Novem mestu. Od tam se je leta 1947 vrnil v Krško, kjer je doslej v splošno zadovoljstvo opravljal različna dela v organih ljudske oblasti. Dalj časa je že referent za skrbitvo pri tajnistvu Sveta za zdravstvo na okrajnem ljudskem odboru. S svojim mirnim značajem, kromnostjo, dobrotnostjo in ustrežljivostjo si je v teh letih pridobil nemalo novih prijateljev in znancev, v službi in izven nje pa je bil zgled delovnega, neumornega človeka.

Ko mu čestitamo ob 50-letnici, mu predvsem iskreno želimo, da bi čil in zdrav še dolgo opravljal koristno delo v prid skupnosti!

Priznanje za požrtvovalno delo

V četrtek popoldne je bila na občnem zboru sindikalne podružnice brežiških železničarjev lepa slovesnost. Ljudski poslanec Lojze Colarič je v imenu pred-

sednika Okrajnega ljudskega odbora izročil požrtvovalnim delavcem FRANCU PUTRIHU in JOZETU GALICU medaljo dela, s katero ju je odločil za zasluženo delo predsednik republike maršal Tito. Oba tovariša sta se zlati izkazala v noči od 4. na 5. junij 1954, ko je začela tudi krški okraj huda vremenska nesreča. V noč, ko je vihar in naliv najhujše besnel, sta na lasno pobudo odšla na preglad železniške proge ter opazila

Nepotrebna smrt treh ljudi

Prejšnjo soboto smo obve stili bralce o hudi nesreči, ki je zaradi neprevidnega ravnanja z električno napeljavno zahtevala življenja treh ljudi na Raki. Uredništvo Posavskega tednika je naprosilo direktorja podjetja ELEKTRO-KRŠKO tov. Julija Glhoda da nam je v naslednjem članku razložil vzroke težke nesreče. Vzrok smrti ne smemo pripisovati električni, kajti električni je vedno nevarna in zahteva od vsakogar, ki hoče spreminjati njena pota, vsaj strokovno znanje in veliko previdnost.

Kako je prišlo do nesreče

Vsem trem ponesrečencem — Ivanu in Ljudmilu Mojstrovic ter Antonu Jamniku — je za delo, ki so se ga lotili, manjkalo strokovno znanje in previdnost. Prav tako kot še marsikdo drugi, je tudi Mojstrovic mislil, da že zna delati in popravljati napake na električnih vodih, če je nekajkrat videl pri delu monterje — poklene elektrotehnične delavce. In prav to je bilo usodno! V dobri nameri, da bi prihranil sosedu Zupančiču nekaj kovačev drobiža, se mu je sam ponudil, da mu bo popravil luč, ki že več večerov ni gorela. S poskusno svetilko je skušal ugotoviti, če je na varovalki napetost ali je ni. Ker ni bil več posla, je ugotovil, da tam ni napetosti, čeprav je seveda bila, kakor se je pozneje ugotovilo. Po njegovem prepričanju v hiši sploh ni bilo električnega toka, zato je hotel debilit napetost iz strešnega stojala.

okrog njihovih teles. Drugi sosed bi bil skoraj delni usodo žrtev, ker je z golimi kleščami prijel žico in jo pretgal. Dobil je sicer udarec, toda ker je verjetno stal bolj na suhem prostoru, je ostal nepoškodovan.

Nevarna neprevidnost

Že iz navedenega bo vsakomur lahko jasno, da je bil pokojni Mojstrovic skrajno nepreviden. Njegovo delo je bilo prav gotovo tudi napeljava v kuhinji iste hiše, kjer se je nesreča pripetila. Iz razvednice, kjer je priklopil staro vojaško telefonsko žico, je potegnil žico po žebilih do sredine kuhinje. Žica je bila tako dolga, da je luč lahko odnesel tudi na podstrežje in tako ustvaril vse pogoje za nastanek požara. Izolacija na žici je bila že zelo oguljena in samo malo neprevidnejši gib bi lahko povzročil kratek stik, ki vžge pajčevino. Streha na hiši je slama, na podstrežju pa je, kot povečini v vseh kmečkih hišah, nagramena lahko vnetljiva in gorljiva stara šara. Ob takih pogojih bi slej ko prej prišlo prav gotovo do požara.

Takih in podobnih nestrokovno opravljenih instalacij pa je na našem podeželju še veliko. Ljudje se ne zavedajo, da na tak način izpostavljajo nevarnost požara svoje premoženje in življenje članov svojih družin in sosedov. Posebno otroci so v nevarnosti, ker tako radi stezajo prste tja, kamor bi jih ne smeli.

Resen opomin

Nesreča na Raki naj bo resen opomin vsem onim, ki si domišljajo, da se razumejo na

elektriko. Imamo primere, ko nam je elektrika ubila kvalificirane monterje z dolgoletno prakso, ki so dobro poznali svoje delo in električne naprave — a jim je bil poguben samo trenutek raztresenosti ali nepazljivosti. Bolj kot kj so v nevarnosti ljudje, ki niso poučeni o osnovah elektrike in skušajo s površnim znanjem, slabim orodjem in brez previdnosti delati na raznih električnih napeljavah. Zato je bolje in pametneje kak večer potrpeti brez luči, dokler ne pride poklicani monter, ki napako odpravi, popravi napeljavo ali na novo napelje luč v prostore, kjer jo ljudje potrebujejo. Tako ste potem prepričani, da je delo opravljeno strokovnjakovo, dobro, in kar je glavno — varno! Za napeljavo mora biti uporabljen predpisom odgovarjajoči material, ki jamči varnost življenju in varuje premoženje pred požarom.

S tem v zvezi opozarjamo, da naj prijavitelji hišni gospodarji vsečasne ali slabo opravljene, po nestrokovnjakih izvršene napeljave rajonskim monterjem. Ti imajo nalogo, da bodo vse take napeljave, kjer ni naročeno popravo oz. preureditve, brezpogojno odklopili in odstranili iz varnostnih razlogov.

Kdo sme popravljati električne napeljave?

Da ne bi bilo dvomov, kdo je upravičen izvrševati posamezna dela na električnih napravah, zlasti pa v hišnih napeljavah — in da bi zlasti ljudje na podeželju lahko presodili, komu naj poverijo taka dela oz. popravi — pojasnjujemo še tole:

Električne napeljave lahko izvršujejo vsi monterji pod vodstvom rajonskih monterjev elektropodjetij (DES) in vsi monterji zasebnih mojstrov, ki imajo prijavljeno obrtno delavnost. Za kakovost in varnost

na odseku med Brežicami in Vidmom, da je del proge zasul plaz. Na njuno opozorilo je bil promet ustavljen, nato pa sta celo noč pomagala čistiti progo, čeprav na tem mestu ni bil njen odsek. Preko kolena sta vztrajala neumorno v vodi do jutra. S tem sta pripomogla, da brezvolik št. 2 ni zavozil v plaz, pr čmet bi lahko našlo smrt mnogo ljudi in bi nastala milijonska škoda.

K odlikovanju, ki je hkrati priznanje vsem železničarjem tega odseka, so navzoči delavci in železničarji tovarišema prisrčno čestitali.

izvršenega dela so v obeh primerih odgovorni rajonski monterji in zasebni obrtniki osebno, čeprav so morda delo opravili njihovi monterji-pomočniki.

Na javnem omrežju, priključkih, transformatorskih postajah in na daljnovodih visokih napestosti smejo izvrševati dela samo monterji Elektropodjetij. Različni monterji v tovarnah, mehaničnih delavnicah, rudnikih itd. vseh naštetih del ne smejo opravljati, čeprav so kvalificirani delavci, ker napeljav ne morejo prijaviti. Tako njihovih del ne moremo nadzirati in ni jamstva za kakovost opravljenega dela in solidnost vgrajenega materiala. Če tudj morda takj monterji delajo s predpisanim materialom, pa vendarle ne morejo biti toliko cenejši, da bi se izplačalo komurkoli tvegati požar ali še hušje nesrečo, na primer smrt katerega izmed družinskih članov.

ELEKTRO - KRŠKO

VIA MALA na kiškem oderu

Po večmesečnih pripravah se nam je Gledališče DPD Svoboda Videm-Krško predstavilo v petek, 11. t. m., s premiero in v nedeljo, 13. t. m., s ponovitvijo John Knittlove drame »VIA MALA«. Prvikrat v tej sezoni so se odprla vrata Talijanskega hrama v našem mestu. Kdor pozna objektivne in subjektivne težave, ki spremljajo delo mladega gledališča, kdor ve, da je kaj slabo rešeno vprašanje prostorov za vaje, uporabe skromnega odra in vse ostalo kar je potrebno, da zaživj pred nami na odskih deskah kos našega življenja, ta mora odgovoriti na vprašanje: »čemu tako pozno?« s primerno uvidevnostjo. Sredi februarja smo že in videli smo komaj prvo gledališko delo sezone 1954/55. Čeprav pozno, pa pomeni prvo letošnje odsko delo in sicer kaj skromnem kulturnem življenju mesta prijeten dogodek.

Svobodnega gledališča Videm-Krško so se lotili težkega, zahtevnega dela, ki zahteva izredne napore celo od poklicnih odrskih ustvarjalcev. Zaigrati dramo, v kateri se odpirajo pred gledalcem najtemnejša brezna človeških strasti, sovraštva, zločina in njegovega skrivljanja, hkrati pa doživljati trepetajočo srečo mlade ljubezni, ki vzcvete na robu strašnega prepada, ob katerem omahuje človek med paragrafom in srcem, med pisano besedo za kosa in toplim glasom vesti, vse to je trd oroh za sleherni amatersko igralsko družino. Igralci so se potrudili kar najbolje, da so nam ustvarili najbolj podobno trome življenjske poti nesrečne Lauretzeve družine, ki jo je očetov alkoholizem z vlačugarstvom, zapravljajem, nasiljem in grozo vzbujajočim ubijanjem duha in telesa spravil do skrajne meje človeške vzdržljivosti. Najmlajša hči Sylveli, ki je začuda

KULTURNI OBZORNIK

sredi tega pekla ostala podobna nedotaknjnemu planinskemu cvetu, nosi v srcu z ostalimi člani družine vred nemiren strah, da bo nekoč umor očeta odkrit in da se bo zrušilo nad nesrečnike vse tisto, kar jim je dotlej bilo prihranjeno. Navzlic oklevanju pada roko preiskovalnemu sodniku Addressu Richenauskem in postane njegova žena. Mlado srečo skali slučaj, ko mora Address prevzeti preiskavo o izginutju ženišnega očeta. V vrsti zapletov pride v dramo do viška, ko sodnik odkrije zločin in podvomni v ženo in vase. Po težkih dvomih o poštenosti izbiranja med službenimi predpisi in vestjo, ki mu narekuje, da bi z majhno prevaro zapečatil zadnjo stran pretresljive drame, zmaga v njem človek. Lauretzevi bodo imeli pred svetom mir, v njihovo in njegovo srce pa ljudje ne bodo videli.

Režiser Srečko Staut je dramo uprizoril z močnimi poudarki na katerih je delo zgrajeno: zločin in ljubezen, dolžnost in srce. Za razmere našega tehnično nadvse skromnega odra (generalika je bila n. pr. v četrtek zvečer šele po kino predstavi) in pri objektivnih teža-

vah (med te štejem tudi zagatov, v kateri je režiser moral izbirati moške vloge med igralci družine, ki so verjetno številčno in kakovostno za igralkamili), s katerimi se mora režiser boriti pri svojem delu, je režija »Via mala« vselakor dobra in je postavila dramo na raven, ki odgovarja trenutnim možnostim krškega odra in njegovih ustvarjalcev.

Če velja za večino nastopajočih, da so bili dobro izbrani za svote vloge, tega ne morem trditj za preiskovalnega sodnika Addressa Richenauskega. Čeprav je vložil Milko Vahčič v lik mladega sodnika vse svoje sposobnosti in izredno mero volje, da bi bil kar najboljši prepričljiv kot ljubimec, mlad zakonski par in kot resen uradni kantonalnega sodišča, ni mogel z igro mimiko in masko zadovoljivo glodalati tako kratko to storila večina ostalih igralcev. Odlično je znal vlog in v tem pokazal izmed vseh igralcev skorajda največ: njegova pojava na odru na ni bila skozi v skladu z Addressovo dozo realnosti (sodnik kantonalnega sodišča), v mnogih scenah pa ga je preigravala tudi žena Sylveli. S tem seveda nikakor ne trdim, da Milko Vahčič ni igral

skil talent. Nasprotno, prepričan sem, da bi mu kakršnakoli druga vloga bolj ugajala, tej težki nadvse zahtevni postavi sodnika pa ni bil kos.

Sylveli je odigrala Helica Pučnik ljubko in prikupno v vseh prizorih z Addressom, resno in življenjsko pa v okolju družine. Odlikuje jo prirodna, sproščena igra, ki gledalca osvaja in vodi. Lauretzeva mati Milke Černetič je bila verna podoba skruse, do kraja izmučene žene nasilnika, ki hira in je na odru samo še živ mrlič. Hanno, starejšo Lauretzevo hčer, je igrala Marija Petkovešek. Težko vlogo kmečkega dekleta, ki ga je življenje bridko prevaralo in ji namesto koščka sreče ponujalo vedno samo solze, tepež, kri in nasilje, je odigrala s pravilno mero tištega besnega sovraštva do zla in trpljenja, ki ga zasledimo v romanu in tako zelo sodoživljamo. Tone Ogorevc je izdelal lik mladega žagarja Niclausa s prepričljivo igro, ki je segla v srce.

Vrhunec je dosegla drama v razpletu tretjega dejanja, medtem ko je bila najmanj dograjena — vsaj na premieri — 2. slika drugega dejanja. V okviru drame sodi še epizoda, a zelo

dobro zaigrana vloga Gospe Richenauske, ki jo je podala z rutiniranostjo Mila Zupančič. Predsednika sodišča dr. Gutknechta je igral Ivan Zupančič, obrtni vlogi pisarja Ammana in služkinje Annelj pa sta podala Drago Vidic in Nađa Čurin. Scena Viktorja Zemljaka je bila zadovoljliva. V ostalem so k uspehu drame pripomogli še inspicient Stanko Ziganle, odrski mojster Željko Mikolavčič, šef razsvetljave Mirko Arh. lasuljar Milan Kreutz in šepetalka Blažka Dobnik. Na premieri je bila Hannina maska pretirana, premalo pa je bila poudarjena Addressova.

Z delom kot celoto smo lahko zadovoljni. Krškemu gledališču želimo le, da ne bi ostalo pri doseženih uspehih in da bi doleteli, ko mu bodo danj v novem Domu Svobode na Vidmu boljši in primernejši pogoji za odrsko ustvarjanje, gradilo svoje podobno mimo vseh težav in ovir, ki jih pri tem prostovoljnem kulturnem delu ne manjka. Požrtvovalnim imalcem, režiserju ter ostalim igralcem in fizičnim sodelovalcem gledališča, pa smo za dramo »Via mala« hvaležni.

Tone Gošnik

Ste na to že kaj pomislili?

Tovariš A. Z. iz Hrastja pri Bistrici se je lani 23. oktobra pri domačem delu nekaj ponesrečil. Po ozdravljenju je ostal 20 odst. invalid na sredincu desne roke. Za to poškodbo, ki ga ovira pri rednem delu, bi bil lahko dobil 4000 din od DOZ Krško, ker je kot naročnik Posavskega tednika brezplačno nezgodno zavarovan kakor vsi naši redni naročniki. Potem, ko je nezgoda prijavil, pa se je pokazalo, da je imel naročnino poravnano le do 9. oktobra 1954, letos 2. februarja pa je nakazal zaostanek lanske in nove naročnine.

Tovariš J. H. Kovač iz Jempriča, je letos 2. januarja sekal v kovačnici kos železa, pri čemer mu je drobce železa priletel v levo oko in mu težko pokvaril punčico. Ko je prijavi nesrečo, je uprava Posavskega tednika ugotovila, da je tovariš J. H. letos prve dni januarja sleer poravnalo zaostalo naročnino za leto 1954 in si predplačil list za 1955, vendar odškodnine nazivlje invalidnosti ne bi mogel dobiti.

Zakaj? Pogoji nezgodnega zavarovanja, ki jih je POSAVSKI TEDNIK sklenil s družnico Državnega zavarovalnega zavoda v Krškem za vse svoje redne naročnike, pravijo med drugim tudi tole:

Nezgodno zavarovanje v okviru sklenjene police velja le za tiste naročnike, ki so vpisani v kartoteko naročnikov in so redno poravnali naročnino. Za redno plačevanje velja,

če je naročnina za tekočji mesec poravnana najkasneje do 15. v mesecu. Če se naročniku pripeti nezgoda v času od 1. do 15. v mesecu, je za obstoj jamstva merodajna ugotovitev, ali je naročnik poravnal naročnino za pretekli mesec. Če tega ni storil, zanj jamstvo DOZ po tem zavarovanju ne velja. Če pa se je nezgoda pripetila v času od 16. do zadnjega v mesecu, pa obstaja jamstvo DOZ je tedaj, če je ponesrečen naročnik poravnal naročnino za mesec, v katerem se je nezgoda pripetila, še pred svojo nezgodo.

Kot dokaz, da je bila naročnina v redno poravnana, služi vpis plačila v kartoteki uprave časopisa ozir. v blagajniškem dnevniku, pri zunanjih naročnikih pa datum vplačila na polovični Narodne banke.

V obeh gornjih primerih naša naročnika nista imela v redno poravnane naročnine. Zato od nezgodnega zavarovanja ne bosta imela koristi. Zaradi tega ponovno priporočamo vsem naročnikom, da si zagotovijo koristi, ki jih jim prinaša naše brezplačno nezgodno zavarovanje s tem, da v redno poravnajo tekočo naročnino. Nikdar ne vemo, kdaj se nam kakršnakoli nesreča ali nezgoda lahko pripeti. In če je nesreča že tu, se nam pomoč dvakrat bolj prikaže!

Najpomembnejše stori zato tisti, ki imajo naročnino plačano vsaj za 3 mesece vnaprej. Sto dinarjev za tri mesece ni noben poseben izdatke za nikogar — saj ne dobite za ta denar niti liter

vina, lahko pa si s tem zagotovite vsako soboto številko Posavskega tednika, ki vas sprosti seznanja z novicami in dogodki v domačem okraju.

Vsak naš naročnik, ki ima v redno plačano naročnino, pa ima poleg koristi v branju tudi materialno korist: brezplačno je zavarovan proti posledicam nezgod, ki bi se mu pripetile kjerkoli ne glede na kraj in delo, ki ga opravlja. Jamstvo pa ne velja za nezgode pri vožnji z letali, za nezgode zaradi potresa, vojnih dogodkov ter podobnih oboroženih akcij, zaradi samomera, pretepa, pijančevanja in podobnih primerov. Zavarovanje preneha samo po sebi tudi tedaj, ko je naročnik dopolnil 70. leto starosti.

Če je naročnik časnika podjetje, ustanova, društvo in podobno, velja jamstvo DOZ le

tedaj, če je naročnik predhodno pisмено sporočil upravi časnika ime in priimek poklic ter bivališče tiste osebe, za katero zavarovanje velja.

Po toči zvoniti je prepozno, pravi star pregovor. Kesati se potem, ko je nesreča tu in so njene posledice morda občutne, je prav tako zaman. Zato ne pozabite takoj pogledati, ali imate v redno poravnano tekočo naročnino za Posavski tednik! Če ne, nakažite zaostanek še danes! Ne vemo ne ure in dneva, ko nas lahko doleti nesreča kakršnekoli vrste! Vsak naš naročnik pa je za slučaj smrti vsled nezgode zavarovan za 10.000 din, za primer trajne nesposobnosti za delo vsled nezgode pa za 20.000 din.

Keristnik v primeru smrti naročnika je njegov zakonec, če tega ni, otroci, če pa tudi teh ni, pa starši ozir. ostali zakoniti dediči. Zavarovanje zoper nezgode ne stanje naše naročnike niti dinarja — edini pogoj zanj je: PORAVNANA TEKOČA NAROČNINA.

Krško - Senovo 7:5

Ob občinskem prazniku je bila v sredo 9. februarja na Senovem na igrišču Partizana nogometna tekma med domačimi nogometarji in moštvo iz Krškega.

Sonce je privabilo precej vnetih pristavev nogometne igre, vendar bi ob boljši, predvsem pravdačini obveščenosti, verjetno pršlo še mnogo več občinstva, saj je bil ta dan dela prost v senovskem revirju. Teren je bil zaradi razmočenosti precej težak in igralci niso mogli izkoristiti vseh sposobnosti.

Kljub zmskemu odmoru so igrarji živo. Moštvo iz Krškega je bilo v premoci ves prvi del igre, medtem ko so v drugem delu igre zagospodarili domači, ki so pokazali precej borbenost.

Gošnje iz Krškega so z uspešno kombinacijsko igro pustili lep vtis na Senovem. Po igri obeh moštev bi končni rezultat »nedoločeno« še najbolj odgovarjal, toda žoga je okrogla. Moštvo iz Krškega je zmagalo z rezultatom 7:5. Tekmo je objektivno sodil Istenč iz Krškega.

KRONIKA NESREČ

Aložu Božina, 13-letnemu dijaku iz Krmelja, je pri sekanju drv padel hlood na levo rogo in mu jo zlomil.

Aložu Hočvarju, 41-letnemu posestniku iz Rovišča, je 9. februarja 1955 v kamnolomu padel na desno nogo kamen in mu jo huje poškodoval.

Ivan Frilin, 21-letni kmečič, sin iz Piršembrega, je 13. februarja padel po stopnicah in si zlomil desno nogo.

Antenij Pahtler, 45-letni gošpodinj iz Anovca, je padlo drevo na prsn koš in je pri tem dobila huiše poškodbe.

Senovčani so slovesno praznovali

občinski praznik

Na predvečer občnskega praznika se je v šolski dvorani na Senovem zbralo toliko občanov, da je bila dvorana pretesna. Program akademije v čast občnskega praznika je bil srečno zbran, kar je zasluga članov Svobode in TVD Partizana. Akademija se je pričela z državno himno, nato pa so se vrstile recitacije, pevške in glasbene točke, enodejanka v dveh slikah »Vsakomur svoje«, folklorna skupna pa je za konec zaplesala in žela močan aplavz in morala svoje zvanjanje ponoviti.

Letošnji 9. februar je bil za Senovčane v resnici nadvse prazničen. Za v prvih jutranjih urah so se prebudili ob zvokih budnice delavske godbe na pihala, nato pa se je prazničnost dneva z nastajanjem sončnega, skoraj spomladanskega dne vse bolj stopnjevala. Ves kraj se je odel v praznično podobo. Mlaji in sivolok proti novemu občinskemu domu, s sleherne hiše zastave, v jami in na obratih, v ustanovah in uradih pa je delo ta dan počivalo.

Približno ob desetih se je ob

velki prisotnosti občanov in povabljenih gostov pričela v šolski dvorani na Senovem slavnostna seja občnskega ljudskega odbora. Referat o pomenu občnskega praznika je mel predsednik obč. ljudskega odbora tov. Karel Šterban. Spomnil se je tud, vseh tistih, ki so prispevali svoj delež k današnjemu svobodnemu življenju v socialistični domovini. Od prve celice senovsko-breštanjskih komunistov do mogočnega zbora kozjanskih aktivistov, od prvih partzanskih akcij na območju senovskega ter kozjanskega terena, do veličastnega pohoda XIV. divizije so sodelovali tud: ljudje iz senovskega revirja. Nanizal je tud uspehe v povojni graditvi.

Zatem je v imenu Okrajnega odbora SZDL Krško čestital vsem delovnim ljudem Senovskega tov. Franc Kolar in želel občanom tudi v bodoče čr mveč uspehov pri graditvi socialistične domovine. Od navzočih gostov so slavnosti prisostvovali tud predstavniki sosednjega trboveljskega okraja ter sosednjih občnskih odborov.

Okoli 11 ure je bil svečano odprt nov občnski dom. Navzoči so bili tud: graditelji arhitekt ing. Jurij Jensterle, stavebnik Vekoslav Karž, mojstri in ostali, ki so sodelovali pri gradnji doma.

Ob zvokih rudarske godbe in pesmi okteta je predsednik Karel Šterban odprl dom in ga izročil v uporabo delovnim ljudem Senovskega okolja. Po otvoritvi doma so si gostje ogledali notranjost, opoldna pa je bilo za odbornike obč. LO in povabljenega goste prirejeno svečano kosilo.

Tud v popoldanskih urah je bilo na Senovem žvahno. Dram-

ška družina je s ponovtjvo Kujundžičeve drame »Slepici« privabila spet številne ljubitelje odrskih del. To pot so prišli z bližnje in celo daljne okolice. Senovo je drugi občnski praznik dostojno proslavil. Trajen spomin na ta dan, pa tudi na minule dni bojev za svobodo in uspehov v graditvi socializma pa bo v tej dolni ponosna stavba občnskega doma.

Komisija za razpis mesta upravnika obrtnega podjetja »MESNICA« v Videm-Krško razpisuje po členih 89. in 90. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (U. I. FLRJ št. 51/53)

mesto upravnika

obrnega podjetja »Mesnica v Videm-Krško

POGOJ: Obrtni mojster z vsaj 8 letno prakso ter sposobnostjo samostojnega vodstva podjetja. Pravilno kolkovane prošnje z podrobnim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi ter o poteku dosedanjih zaposlitev je vložiti pri Tajništvo za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora Krško najkasneje do 20. februarja 1955.

Objave in oglasi

KINO
Kino Brežice: od 18. do 21. februarja premiera mehškega filma: »Vedno tvoja«. FN: 52 in 4. — Od 22. do 24. februarja premiera jugoslovskega filma: »Ešalon Dr. M.«.
Kino Krško: 19. in 20. februarja argentinski film »Zena morja«, 23. ob 19. uri in 24. fe-

bruarja ob 17. in 19. uri ang eski film »Pikova dama«.
Kino Sevnica: 19. in 20. februarja ameriški film »Vrni se mala Sieba«.
Kino Kestanjevica: 20. februarja ameriški pustolovski film »Roseanna Mc. Coy«.
Kino Brestanica: od 18. do 20. februarja avstrijski film »Eva podeduje raj«. 23. in 24. februarja argentinski film »Oncetašena«.

SEJMI
Dne 21. februarja: Videm-Krško.
Dne 24. februarja: na Bučji.
Dne 26. februarja: Blanca.
Dne 26. februarja: Boštanj.
Dne 24. februarja: letnj sejem v Dubravici, Hrvaška.
Dne 27. februarja: letnj sejem v Luki, Hrvaška.

RAZPIS
Kmetijska zadruga Veliki Kamen, pošta Koprivnica pri Brestanici, razpisuje

mesto upravnika

Interesenti naj se pisмено ali osebno javijo pri uprav. Kmetijske zadruge na Velikem Kamnu.

PUSTNA ZABAVA
KUD Lojze Košak v Kestanjevici na Krki prireja nocoj v Bučarjevi dvorani pustno zabavo. Pričetek ob 18. uri zvečer. Maske so dobrodošle. Za spored, šaljivo pošto, dobro kavljičo in ostalo je poskrbljeno. Prijditel!

MALI OGLASI
PRODAM LEPO NOVO ZIDANO HIŠO s 40 ari zemlje v bližini transformatorja zaradi odselitve. Premelj Martin, Kapele 61.
PRODAM PODKLETENO HIŠO s sadovnjakom in velike grede za 260.000 d.n. Bušeca vas — Cerklje.
ISCEM POSTENO ŽENSKO, staro do 35 let, ki bi bila v pomoč starejši ženski na malem posestvu. Zagotovljena je dosmrtna oskrba. Ostalo po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Takoj«.
SIVALNI STROJ (flašernašine), močan, poceni prodam. Naslov v upravi lista.

Pionirji -

takole se je izteklo!

287 rešitev nagradne križanke smo dobili do 16. februarja — lepa številka, zares! Vse seveda niso bile pravilne, kdo bi to tud pričakoval. Vendar — potrudili ste se, kar ste le mogli. Lepa hvala za številna drobna pisma, ki so bila priložena k rešitvam! Ko bomo imeli več prostora, bomo lahko prenekatero željo izpolnili. V kratkem pa se spet oglasimo z novo nagradno križanko. Mnogi izmed vas, dragi pionirji in pionirke, so poslali poleg rešitve tud takšne prošnje:

»Pa nikar na nas ne pozabite pri žrebanju! Tud naše vasi naj se žreb spomni!« in podobno.

Da bi primerno nagradili naše pridne male bralce, bomo namesto 5 razdelili tokrat 11 nagrad. Žreb je izbral naslednje pionirke in pionirje:

1. nagrado — 500 dinarjev — dobi Jožek Kink, učence 6. razr. iz Zabukovja pri Sevnici.
- Slikanico Medvedek Neewa, v kateri so opisani čudoviti doživljaji malega medvedka in njegovega prijatelja psička Mikiča, bodo dobili tile:
2. Darinka Černoš, Silovec 14. p. Sromlje;
3. Frano Černelič, 4. razred osnovne šole v Podbočju;
4. Rudj Metelko, Zavrtaec 20. p. Studenec;
5. Breda Povalec, Brežice, Cesta prvih borcev 36; Nadvse zanimivo slikanico. O fantu, ki je po suhem jadrall, pa bodo dobili naslednji:
6. Frano Zmave, Stara vas 67. p. Bizeljsko;
7. Valika Rankel, Krško, Ulica krških žrtiev 2;
8. Karlinca Bratoš, Bistrica ob Sotli;
9. Ludvik Gabrič, Raztez 36 p. Brestanica;
10. Dragotina Volčanšek, Zg. Obrež 31, p. Artiče;
11. Zvone Požar, dijak 2. razreda gimnazije na Radni pri Sevnici.

Vsem izžrebancem smo knjige poslali po pošti. Morda vas še zanima, od kod smo dobili največ rešitev? Iz Artič 55. iz Krškega in Vidma

37, s Senovega 32, iz Breže 27, z Blance 12 itd. Zdj pogledite še rešitve križanke — vsem skupaj pa: prihodnjč več sreče in obilo zabave pri reševanju križank!

REŠITVE KRIZANKE

Vodoravno: 1. navada, 6. bralac, 11. atom, 12. vir, 14. redi, 15. rod, 16. ravan, 18. Dev, 19. Al, 20. poročen, 22. Ni, 23. ta, 24. EK, 26. eter, 28. pike, 30. nota, 31. Oton, 32. Nil, 33. paž, 34. davi, 35. oreh, 37. iz, 38. La, 39. LO, 41. aspirin, 47. se, 48. Igo, 50. tenor, 51. bob, 52. neki, 54. tok, 55. nove, 56. alarmi, 57. Atence.

Navpično: 1. naraven, 2. atol, 3. vod, 4. Am, 5. Avar, 6. Brač, 7. ar, 8. led, 9. eden, 10. civilen, 13. Ivo, 16. RO, 17. ne, 20. paraliza, 21. nepopoln, 23. tetivi, 25. kitara, 27. tona, 29. kože, 34. dolina, 36. hlebec, 40. ogel, 42. stl., 43. peti, 44. ino, 45. roka, 46. Ir, 47. sove, 49. Oka, 51. bon, 53. Ir, 55. ne.

Iz brežinske porodnišnice

Od 31. januarja 1955 do 7. februarja 1955 so rodile v porodnišnici naše bolnišnice: Angelca Mižigoj, Stara vas — dečka; Romana Bizjak, Veniše — dečka; Vera Dimič Gradec — dečka; Rozalija Prišelj, Ponikve — dečka; Marija Kunst, Orešje — deklico; Antonija Stopar, Kladije — deklico; Jožefa Novak, Brežina — deklico; Kristina Jankovič Brege — deklico; Marija Tomše Dvorce — deklico in dečka; Frančiška Rožanc, Brežje — deklico; Mira Suštarčič, Pišce — dečka. — Čestitamoi!

skem porazu in začel treskati po fantih v tipični ljubljansčini:

»Tkola vam povem, kdor je dau svoje škarpete semla gor, praum, de nej jh hitr dol uzame. A mislste de se bom jes nastaulu tem vodometam, k dol s peči cureja. Če ne, jh bom pa sam dol s peči por-nul«

Jezno se je počohal po vratu in je kar kazalo, da misli resno.

Svinjski jezik

Kaj bi pa bilo, če bi jih treščil vse skupaj dol — to bi bil kaos kot oni dan ko so Švabi napadli taborišče. Fantje so bili bosi in so si ravno ozeblne čehljali, pa so planili po čevljih in katerega je kdo v roke dobil, tistega si je natočnil in potem brž prjel za otekanje. Pa da je bil volk sit in koza cela, je nekdo vstal in »zajezi« lužo s koščkom kruha. In Ljubljančan je zopet sedel na klopi.

Nekaj časa so spet sedeli in poslušali Primorca, ki je pripovedoval, kako so v neki postojanki, od koder so prej pognali Švabe, red delali in »svinjski obraz jedli«, pa pršut, da ne omenim kraškega terana, ki so ga staknili v grajskih kletih. — Kar naenkrat pa: »Cof« in ubogemu Ljubljančanu se je vtila za vrat prava pravcata ploha s peči. Kmalu bi od strahu telebnil s klopi. Hitro se je ozrl nazaj in videl kako se mačka pravkar gosti s koščkom kruha, s katerim so fantje »zaježili« lužo. Seveda, dišal ji je in ga je previdno potegnila s kremenlj k sebi.

»Prokleta žvaut!« in z naglo kretljivo reže po njej »Zvau« je

menda že kaj slutila in resk, reski dvakrat zamahnila in fant je imel precej vse pragate roke, potem pa jo je na vrat na nos ubrala skozi vrata ven. Borc pa v smeh, da so se šipe tresle.

Čez nekaj časa pa se počasi odpro vrata in v sobo stopi gospodinja. Najprej nehoti pogleda po razcefranem in mokrem podu, potem se pa kar nekam boječe

slan močnik in so se mu kar sline cedile po svinjskem jeziku. Minil je dan. V kuhinji je še vedno visel kavelj brez jezika. Fantje so že osutili Ljubljančana, da je on »ruknil« svinjski jezik. Saj je drkal za mačko v kuhinjo in kaj rado, da ga je takrat prijel »poželenje mesa«. Da, on in nihče drug ne more biti. Mu bomo že dali, so rekli fantje, ko nas vse skupaj tako v sramoto spravila.

Zvečer so mu pa kar povedali, kako mislijo. Fant je bil pa razburljiv in ni dosti manjkalo, da ni prijel za orožje in začel mlati tili okrog sebe. Pa so sklenili, da bodo pregledali vse njegove stvari. Stal je sredi sobe in se tresel od jeze, ko so mu segali v žepo in nahrbtnik.

Tedaj je nekaj zaropotalo zunaj pred vrati. Primorce je hitro odprl in — sto strel! — v sobo je zmagoslavno prikorakala mačka, težko potiskaje pred sabo...

»Medjuš, fantje, pogledite grešnika! Prekleta mrhal« je zavpil Dolenjec in urno zamahnil z nogo proti mački, ki je hitro spustila — svinjski jezik iz gobca in bliskovito švignila ven.

Zdj pa je bilo fante kar sram. Brž so se opravičili Ljubljančanu, ki pa ni naredil drugega, kot pljunil v kot in zamomjal:

»Prekleta žvaut!«

Potem pa so še gospodinj brž povedali vso reč, ki se je dogodila. Tud njej je bilo nerodno, da je fante kar tako obdolžila. Hitro se je obrnila in odšla v kuhinjo. Čez eno uro je borcem postrela z ogromno skledo aidovih žgancev, odobro zabalenih.

Na Ljubljančanovi strani na je »zagazil« v skledo prašič: iz žganec je gledala prekažena svinjska kračka.

»Preklete živali!« na potem ni bilo več na spregled. Gotovo je šla med »krvače«, ki jih je bilo tedaj nič koliko.

Milan Beg

POSLEDICE

Janez je dobil ljubezenske pismo...